

Největší zájem měli ředitelé škol o vzdělávání v oblasti šikany (21,2 %) a dalšího rizikového chování (20 %). O vzdělávání na téma kyberšikana projevilo zájem 11,2 % škol. Necelá pětina ředitelů by uvítala lepší nabídku vzdělávání v oblasti CAN (týrané, zneužívané a zanedbávané dítě). Větší zájem byl také o komunikaci a spolupráci s rodinou žáka (12,4 % škol) a spolupráci s OSPOD, rozsah kompetencí a pravomocí školy (8,2 %). Dalšími tématy, o která školy projevily zájem, byly například konkrétní postupy, jak zvládat reálné situace, (skryté) záškoláctví, poruchy chování, právní rámec pro školy, o postupy, jak odhalovat nevyhovující podmínky v rodině, jak pracovat se sociálním znevýhodněním žáků a rodin či téma klima třídy a vztahy mezi žáky.

4 Závěry

Ve školách zapojených do inspekčního elektronického zjišťování bylo k 31. lednu 2016 podle vyjádření ředitelů škol 3,5 % žáků, kteří jsou evidováni v OSPOD, z celkového počtu žáků školy. Celkově tuto skutečnost uvedlo 67,9 % škol. Nejčastěji jsou tito žáci evidováni v OSPOD z důvodu zanedbání nebo nedostatečné péče a z jiných důvodů, které se nevztahují ke školní docházce ani zanedbávání péče (např. náhradní rodinná péče). Více než polovina škol ve školním roce 2014/2015 a prvním pololetí školního roku 2015/2016 žáky OSPOD hlásila, a to nejčastěji kvůli záškoláctví a problémům v chování.

Přibližně ve dvou třetinách škol se ve sledovaném období pracovníci školy podíleli na vyhodnocování a plánování ochrany dítěte (např. vypracování zprávy pro OSPOD) a v 29,5 % škol se účastnili případových konferencí svolaných OSPOD. S výchovnými komisemi mělo v tomto období zkušenost 54,4 % škol, v 17,9 % případů s účastí OSPOD. Ze zjištění lze konstatovat, že školy se podílejí na výkonu sociálně-právní ochrany dětí v potřebném rozsahu.

Za agendu sociálně-právní ochrany dětí je ve škole nejčastěji odpovědný ředitel školy (43,2 % škol), výchovný poradce (25,9 % škol) nebo školní metodik prevence (21,3 %), přičemž ve školách jen s 1. stupněm je to výrazně častěji ředitel školy, v plně organizovaných naopak výchovný poradce. Z dalších pracovníků se na agendě sociálně-právní ochrany dětí podílejí nejčastěji třídní učitelé. Odpovědnost za tuto problematiku stanovují ředitelé škol různě. Ve školách, kde je zřízena funkce výchovného poradce a školního metodika prevence, ředitelé často tuto agendu svěřují právě těmto pracovníkům. Takový postup lze považovat za pochopitelný a vhodný, přičemž ředitel školy by měl být o jednotlivých situacích a jejich řešeních pravidelně informován a měly by s ním být řešeny sporné záležitosti. V případě malotřídních škol je odpovědnou osobou téměř vždy ředitel školy. V obou případech platí, že na přípravě podkladů se zpravidla podílejí také další pracovníci školy.

V rámci podpory žákům hlášeným nebo evidovaným v OSPOD školy nejčastěji realizují zvýšenou spolupráci se zákonnými zástupci těchto žáků a při vzdělávání volí individuální přístup.

4.1

Pozitivní zjištění

- Většina ředitelů vyjádřila důvěru v to, že OSPOD dokáže pomoci ohroženým žákům,
- většina ředitelů celkově hodnotí spolupráci školy se zákonnými zástupci u většiny nebo u všech žáků jako efektivní,
- přestože se spolupráce s rodinami žáků v některých případech nedaří, jako zásadní prostředek k prevenci výchovných problémů ji vnímá většina ředitelů a ve spolupráci s rodinou žáka řeší školy přibližně 80 % závažných výchovných problémů.